

Programma Passende zorgpraktijken

“Het delen van goede voorbeelden van passende zorg stimuleert zorgtransitie”

Goede voorbeelden van passende zorg delen, analyseren wat de succesfactoren zijn maar ook welke hobbels moeten worden genomen. Zodat partijen elders in het land kunnen leren en zich laten inspireren, waardoor de beweging naar passende zorg kan versnellen. Dat is in een notendop de missie van het programma Passende zorgpraktijken van het Zorginstituut. Programmamanager Gerdien Franx en projectleider Anneke Blaauw leggen uit wat de bedoeling is.

Tekst Jos Leijen

Beeld Ron Zwagemaker

Het programma sluit aan bij het Integraal Zorgakkoord (IZA), legt Blaauw uit. “De zorg dreigt vast te lopen door vergrijzing, stijgende kosten en personeelsgebrek. We moeten anders denken en doen. Op veel plekken in het land zijn professionals hier al mee bezig. Maar vaak blijft het beperkt tot de eigen regio en lukt het niet om op te schalen. In dit programma gaan we mooie voorbeelden zichtbaar maken en bundelen om de zorgtransitie te stimuleren.”

Knop moet om

Gerdien Franx is in mei begonnen als manager voor het programma Passende zorgpraktijken. Hiervóór was zij programmamanager bij 113 Zelfmoordpreventie. “De opdracht is vergelijkbaar”, zegt ze. “Bij 113 moesten we ook een beweging op gang brengen waarbij veel partijen betrokken zijn. Niet alleen de zorg, maar onder meer ook het

sociaal domein, scholen en gemeenten.”

De knop moet om in de zorgsector, aldus Franx. “Ik las onlangs een artikel in *De Correspondent* over autovervoer en hoe we nu allemaal ingepompt krijgen dat we over moeten gaan op elektrische auto’s. Terwijl veel achterliggende vragen over ons vervoersysteem en -gedrag onbeantwoord blijven. Moeten we wel allemaal een eigen auto willen? Kunnen we niet beter kijken naar hoe en waarom we ons verplaatsen? En dat veranderen? In de zorg kun je bijvoorbeeld nieuwe, minder invasieve manieren bedenken om knieoperaties te doen. Maar je kunt je ook afvragen hoe je die

operaties kunt voorkomen. Meer kijken naar preventie. Dan wordt het een veel breder verhaal waar meer partijen bij betrokken zijn. We moeten toe naar een integraal gezondheidsecosysteem waarin de zorg houdbaar, mensgericht en passend is en waarin we samen werken en leren en met elkaar verbeteren.”

“Het mooie is dat dit al gaande is”, vervolgt Franx. “Wij gaan de voorbeelden verzamelen en analyseren met de zorgverleners, patiënten en zorgverzekeraars, zodat we van elkaar kunnen leren en kunnen helpen om de initiatieven te verspreiden en op te schalen. We starten in 2023 met een eerste ronde, zodat de passende zorgpraktijken in 2024 kunnen worden meegenomen in de zorgcontractering voor 2025.”

Lerende aanpak

Anneke Blaauw is in 2019 bij het Zorginstituut komen werken als projectleider Uitkomstgerichte zorg. Daarvoor werkte ze als manager in een ziekenhuis, waar zij diverse vernieuwingen in de zorg heeft gerealiseerd. Zoals op het vlak van moeder-

Gerdien Franx:

“Zorgaanbieders en verzekeraars zijn al volop bezig met initiatieven om de zorg toekomstproof te maken. Ik kijk uit naar de contacten met enthousiaste professionals om te horen wat zij nodig hebben”

Gerdien Franx (l.) en Anneke Blaauw

en kindzorg, een van de onderwerpen die bij het programma Passende zorgpraktijken ook aan bod komen. Sinds september is Blaauw bezig met de voorbereiding van het programma, onder meer door gesprekken te voeren met veldpartijen en experts.

Het plan is om te starten met twee onderwerpen die aansluiten bij de doelgroepen uit het IZA. Dat zijn mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden, mensen met psychische klachten, mensen met (risico op) kanker, mensen met (risico op) hart- en vaatziekten en ouderen met een kwetsbare gezondheid. “We vragen zorgpartijen om voorbeelden aan te leveren van verbeteringen en vernieuwingen. Als we pakweg tien voorbeelden hebben, bespreken we die in dialoogsessies met de veldpartijen. We bekijken hoe deze voorbeelden bijdragen aan de gewenste transitie naar passende zorg. Na een paar maanden pakken we twee volgende thema’s op, waarbij we dezelfde aanpak hanteren.”

Door meerdere voorbeeldpraktijken tegelijk te analyseren, hopen Franx en Blaauw samen met de veldpartijen mechanismen bloot te leggen die bijdragen aan het succes van de voorbeelden, of die juist succes in de weg lijken te zitten. Daar moeten aanbevelingen uit komen. “Dat kan ook gaan over de randvoorwaarden; over hoe het systeem in elkaar zit”, zegt Franx. “Bijvoorbeeld omdat regelgeving tegenwerkt, het pakketbeheer onvoldoende meebeweegt of door de manier waarop we zorg contracteren en betalen. Misschien zijn daar ook verandertrajecten nodig. Als we met elkaar vinden: die kant moeten we op, moeten we kijken wat er dan nodig is op andere vlakken, zoals de contractering. Dan zijn andere partijen aan zet.”

Leren en inspiratie opdoen

De inspanningen van het programma moeten per onderwerp een waaier aan voorbeelden opleveren waar zorgpartijen van kunnen leren en inspiratie uit kunnen putten. Door voorbeelden te vergelijken

Anneke Blaauw:
 “In dit programma gaan we mooie voorbeelden zichtbaar maken en bundelen om de zorgtransitie te stimuleren”

en te ‘plotten’ op transitie-instrumenten kan de veranderpotentie worden ingeschat, los van de lokale context. Dankzij inzicht in wat bijdraagt aan succes en wat tegenwerkt kunnen initiatieven op andere locaties en in een andere omgeving aan de slag. Franx en Blaauw krijgen hulp van een team van ongeveer tien medewerkers. Die werken op diverse afdelingen van het Zorginstituut en zijn een deel van hun tijd beschikbaar voor het programma. Zo zijn meerdere disciplines in het team vertegenwoordigd, zoals data-expertise, veranderkunde, analyse en communicatie. Verder kan het team gebruikmaken van de netwerkcontacten die er vanuit het Zorginstituut al liggen met de partijen die betrokken zijn bij de IZA-onderwerpen.

“Het mooie van het programma is dat we starten met initiatieven die zorgaanbieders en verzekeraars zelf al bedacht hebben”, zegt Franx. “Zij zijn al volop bezig met initiatieven om de zorg toekomstproof te maken. Ik kijk uit naar de contacten met enthousiaste professionals om te horen wat zij nodig hebben. Onze opdracht is om te inventariseren wat er al gebeurt en wat we daar met elkaar in het gezondheidsecosysteem van kunnen leren. Om vervolgens initiatieven verder te brengen en de beweging naar toekomstbestendige zorg te versnellen.” |

Meer info?

Mail naar passendezorgpraktijken@zinl.nl.